

Voorwaarden voor de training professionele standaarden

Voor Jeugd- en gezinsprofessionals en Jeugdzorgwerkers

Jeugd- en gezinsprofessionals verklaren zich door registratie bij SKJ gebonden aan hun professionele standaarden en realiseren zich dat ze daarop kunnen worden aangesproken binnen collegiaal toezicht. Professionals dienen zich bewust te zijn van deze gebondenheid aan de professionele standaarden als fundamentele voorwaarde voor een zorgvuldige beroepsuitoefening. Om die reden moeten sommige jeugd- en gezinsprofessionals voor hun eerste herregistratie een verplichte training volgen over de professionele standaarden en beroepsethiek.

Om de kwaliteit van de (verplichte) training te waarborgen, zijn criteria opgesteld die als leidraad en maatstaf dienen voor opleiders.

Leerdoelen

- De deelnemer heeft kennis over beroepsethiek zoals de beroepscode voor de jeugd- en gezinsprofessional, de richtlijnen en de werking van het tuchtrecht.
- De deelnemer heeft zijn ethische en argumentatieve vaardigheden (verder) ontwikkeld.
- De deelnemer kan de geleerde kennis en vaardigheden toepassen op lastige dilemma's in de jeugdhulp en jeugdbescherming en kan zijn keuzes hierin verantwoorden.
- De deelnemer is zich bewust van zijn professionele autonomie, en weet die vrijheid en verantwoordelijkheid ten dienste van de jeugdige en gezinnen in te zetten.

Inhoud

In de training dienen minimaal de volgende onderwerpen aan bod te komen

- Professionalisering in de Jeugdhulp en Jeugdbescherming: achtergrond, doel en proces. De professional begrijpt dat hij een professie heeft, met bijbehorende beoordelings- en handelingsruimte op grond van expertkennis en specifieke vaardigheden. Enige uitleg wordt gegeven over de verschillende aspecten van professionalisering in de jeugdzorg.
- De professionele standaard: beroepsontwikkeling, wetgeving en dagelijkse praktijk: de deelnemer leert dat de professionele handelingsruimte gekaderd is. Door wetgeving en organisatiebeleid, maar ook door professionele kaders: de professionele standaard. De deelnemer leert dat deze standaard ruimte biedt en tegelijkertijd grenzen aangeeft. De deelnemer wordt zich bewust dat met de verankering van de professionele standaard in de wet deze handelingsgrenzen en ruimte bindend zijn.
- Beroepscode voor de jeugd- en gezinsprofessional: begrip van de kernwaarden en handelingsnormen.
- Richtlijnen - met name de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming: welke zijn er, hoe zijn ze in de praktijk te gebruiken.
- Professionele toetsing SKJ: kennis over de procedure van klacht tot uitspraak en over de toetsende kaders (beroepscode en richtlijnen).
- Methodische ethische oordeelsvorming en reflectie: de deelnemers krijgen in de training minimaal één concrete methode voor ethische reflectie aan de hand van een stappenplan of een methode voor moreel beraad aangereikt, en oefenen daarmee zodat ze die mee kunnen nemen naar hun dagelijkse praktijk. Zie bijlage 1 artikel 1.1 voor een toelichting hierop.
- Professionele autonomie: deelnemers begrijpen wat het begrip inhoudt en ook wat het niet is. Ze zijn zich ervan bewust dat het altijd gaat om een vrijheid die aan een professionele verantwoordelijkheid is gekoppeld, die gemonitord wordt door beroepsregistratie en collegiale toetsing.

Vorm

- De training bestaat minimaal uit een basis onderdeel en een verdiepend onderdeel, beide contactonderwijs. Zie bijlage 1 artikel 1.2 voor een toelichting hierop.
- Elk van beide onderdelen bedraagt minimaal drie uur.
- De onderdelen worden gegeven met minimaal een week tussentijd.
- In de training wordt zowel kennis overgedragen als geoefend. Bijvoorbeeld in de vorm van moreel beraad, simulatie van een tuchtzaak, rollenspel, et cetera.
- Elk van beide onderdelen kent een 100% aanwezigheid plicht.
- Elk van beide onderdelen wordt begeleid door een aanwezig begeleider / trainer.

Begeleider/ trainer

- De trainer dient aan te tonen over de juiste kennis en competenties te beschikken om de training te geven. Die bekwaamheid dient aantoonbaar te zijn op twee deskundigheidsgebieden:
 - Inhoudelijk: uit een CV blijkt dat de trainer inhoudelijk bekwaam is op het terrein van beroepsethiek. Uit opleiding dan wel werkervaring blijkt dat de benodigde kennis op de onderdelen aanwezig is.
 - Didactisch: uit een CV blijkt dat de trainer beschikt over didactische vaardigheden, aan te tonen door registratie als trainer (CRKBO), gevolgde opleidingen of ervaring in het geven van trainingen.

Zie bijlage 1 artikel 1.3 voor een toelichting hierop

Er zijn programma's die voor beide aspecten opleiden, zoals de train-de-trainer van de BPSW.

Maar ook trainingen als gesprekleiders moreel beraad vallen hieronder. Deze trainingen kunnen worden geaccepteerd als voldoende aangetoonde bekwaamheid.

Toetsing

- De leerdoelen over zowel het basis- als het verdiepende deel worden getoetst met behulp van een individuele thuisopdracht. Deze moet uiterlijk 4 weken na afloop van de training bij de begeleiders zijn ingeleverd. Deze opdracht wordt beoordeeld door de begeleider met voldoende of onvoldoende.
- Bij een onvoldoende volgt een herkansing. De opdracht moeten opnieuw bij de begeleiders zijn ingeleverd en 4 weken na ontvangst van de onvoldoende.
- De begeleider geeft de deelnemer na ontvangst van een gemaakte opdracht binnen 3 weken zijn oordeel.

Bewijs van voltooiing

De opleider geeft een certificaat aan de deelnemers of meldt digitaal de voltooiing van de training van een deelnemer als:

- De deelnemer 100% aanwezig is geweest bij de bijeenkomsten, en
- De afsluitende toets met een voldoende

BIJLAGE 1:

Toelichtingen training professionele standaarden en beroepsethiek Voor Jeugd- en gezinsprofessionals en Jeugdzorgwerkers

1.1 Methodes moreel beraad

- Dilemmamethode
- Incidentmethode
- Nijmeegse methode
- Utrechts stappenplan
- Aristotelische methode
- Hermeneutische methode
- Socratische gespreksmethode
- Casuistry
- Zorgethische methode fasen van zorg Tronto
- Topografische of geografische methode
- DECIDE- methode
- Core values framework

De dilemmamethode is verreweg de meest gebruikte methode. Van de dilemmamethode zijn veel uitwerkingen bekend (moresprudentie, KNMG), vaak hebben organisaties hun eigen format die op de specifieke praktijk is toegespitst. Bij twijfel kun je altijd de methode opvragen.

Belangrijk is dat er een vergelijkbare structuur inzit (BOB-structuur):

- Beeldvorming (wat is het dilemma?)
- Oordeelsvorming (analyse van de situatie, welke betrokkenen, welke waarden, welke handelingsopties)
- Besluitvorming (keuze maken en keuze onderbouwen)

Voor de training beroepsethiek is het van belang dat ergens in de methode het betrekken van richtlijnen en het toetsen aan de code terugkomt.

1.2 Uniforme opbouw training

De training beroepsethiek/ professionele standaarden bestaat altijd uit een basis en verdiepende deel/module. In de praktijk kan het voorkomen dat een professional bij de ene aanbieder/ werkgever het basisdeel volgt, en het verdiepende deel bij een andere aanbieder/ werkgever. Daarom is het van belang dat de opbouw van de training, in ieder geval de verplichte onderdelen, bij iedere aanbieder van de training er globaal hetzelfde uitziet. Aanbieders zijn uiteraard vrij om de manier waarop en didactische methoden zelf in te vullen. Het schema hieronder maakt duidelijk welke verplichte onderdelen aanbod dienen te komen in de dagdelen/ modules.

Onderwerp	Basistraining	Verdiepingstraining
	Context professionalisering	
	Professionele standaard	
Beroepscode	Wat is een beroepscode, waartoe dient deze, wat staat erin, hoe gebruiken?	Herhaling*
Richtlijnen	Wat zijn richtlijnen, wat staat er in het algemeen in, Hoe gebruiken in de praktijk?	Herhaling
Professionele toetsing/ tuchtrecht	Wat is tuchtrecht, verschil met klachtrecht, procedure en maatregelen	Herhaling
Morele oordeelsvorming		Wat is het? Doel? Methode, aandachtspunten.
		Oefenen met een stappenplan/ methode
Professionele autonomie	Registratie en de professionele standaard bieden autonomie (vrijheid en verantwoordelijkheid)	Resume, verantwoord gebruik maken van de professionele ruimte m.b.v. de professionele standaard en gemonitord door de beroepsgroep.

*Herhaling: kan een verwerkingsopdracht zijn in de verdiepingstraining of bij het huiswerk. In de basistraining wordt met name uitgelegd wat het is, en ergens in het vervolg zal een uitwerking en oefening aan bod moeten komen om de informatie te laten beklijven.

1.3 Competenties trainer

De trainer dient aantoonbaar te beschikken over inhoudelijke kennis en didactische competenties. Er zijn programma's die voor beide aspecten opleiden, zoals de train de trainer van de BPSW. Maar ook trainingen als gespreksleiders moreel beraad vallen hieronder. Bijvoorbeeld:

- Gespreksleider moreel beraad Relief
- Gespreksleider Moreel beraad VUMC
- Train de Trainer Morele Dilemma's Etiq (Nyenrode)
- Train de Trainer BING
- Moreel beraad training Delibera

Als er geen 'combinatie' opleiding of ervaring is, dan dienen beide aspecten (vak inhoud ethiek en didactiek) apart te worden aangetoond. Dus op beide punten moet er dan opleiding/ ervaring zijn, die gecombineerd de vak inhoud en competenties aantonen.

Ethiek vak inhoud

- Opleiding of cursus in de (beroeps)ethiek, bijvoorbeeld op masterniveau
- UvH master zorgethiek,
- Radboud ethiek in de zorgsector van IQ Healthcare
- Universiteit Utrecht Applied ethics
- HTF toegepaste filosofie

Didactiek algemeen

- Aantoonbare ervaring in het geven van training, op CV aangegeven
- Educatieve opleiding (pabo, leraren opleiding, train de trainer anders dan ethiek)

